

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ – 4101-03-13/2013
P/13/172

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/172 – Prawidłowość gospodarowania zabytkami nieruchomymi przez wybrane jednostki samorządu terytorialnego z terenu województwa podkarpackiego
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Mariusz Twardowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86262 z dnia 4 kwietnia 2013 r. (dowód: akta kontroli str.1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta w Stalowej Woli, 37-450 Stalowa Wola, ul. Wolności 7, zwany w dalszej treści „Urzędem”
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Szlęzak, Prezydent Miasta Stalowa Wola od 19 listopada 2002r. (dowód: akta kontroli str.3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ działalność kontrolowanej jednostki w zakresie gospodarowania, w latach 2009 – 2012, zabytkiem nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków: *Zespołem dworskim w Charzewicach* dla których właścicielem i posiadaczem jest Gmina Stalowa Wola.

Ochronę zabytku i jego otoczenia uwzględniono zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.), zwanej dalej ustawą *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, oraz uwzględniono w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Stwierdzono, iż ustalenia tego planu zgodne są ze Studium, a zmiany planu odnośnie obszaru na którym znajduje się zabytek zostały uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem zabytków wypełniając dyspozycje art. 20 ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, iż na obniżenie oceny wpłynęło to, iż w latach 2009 – 2012, a także w okresie przeprowadzania niniejszej kontroli, obiekty ww. zespołu dworskiego, znajdowały się w złym stanie technicznym. Gmina Stalowa Wola nie podjęła wystarczających działań, których efektem byłaby poprawa stanu technicznego obiektów tych zespołów, chociaż jako organ administracji publicznej zobowiązana jest do ochrony zabytków na podstawie art. 4 ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*. Ponadto Gmina Stalowa Wola jako właściciel i

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

posiadacz tych zabytków zobowiązana jest do opieki nad nimi, na podstawie art. 5 tej ustawy.

W ww. okresie, przy zabytku objętym kontrolą – (poza wykonaniem robót zabezpieczających), udokumentowanych na kwotę 402.325,83 zł – nie zostały wykonane jakiegokolwiek inne prace. Roboty zabezpieczające nie tylko nie były w stanie poprawić stanu technicznego obiektów, lecz także nie były w stanie zatrzymać postępu degradacji zabytków. Gmina nie realizowała sposobu rzetelny zadań i obowiązków określonych w art. 4 pkt 1 ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, polegających na zapewnieniu warunków finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich utrzymanie, a także określonych w art. 5 pkt 2 i pkt 3 tej ustawy, polegających na zapewnieniu warunków prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku oraz warunków zabezpieczenia i utrzymania zabytków oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie. W swoich budżetach Gmina nie zabezpieczała środków finansowych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich czy innych robót poprawiających stan techniczny ww. zabytków. Nie podjęła także żadnych starań w celu pozyskania środków na te cele z innych źródeł.

W sytuacji braku środków własnych Gmina nie podjęła próby uzyskania dotacji w wysokości 100 % nakładów koniecznych na wykonanie prac lub robót, pomimo że możliwość taka – w przypadku, jeżeli stan zachowania zabytku wpisanego do rejestru wymaga niezwłocznego podjęcia prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku – została określona w art. 78 ust. 3 ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

Objęte kontrolą zabytki nie zostały uwzględnione w planie wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o gospodarce nieruchomościami* (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.), zwanej dalej ustawą *o gospodarce nieruchomościami*, ponieważ plan taki nie został opracowany, pomimo obowiązku prawnego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Określenie stanu faktycznego i prawnego zabytków nieruchomości

Opis stanu
faktycznego

1.
W skład zespołu dworsko – parkowego w Charzewicach wchodzi murowane budynki: dworek wzniesiony przed 1820 r. – przeznaczenie pierwotne - mieszkalne, dom gościnny z ok. 1880 r.- przeznaczenie pierwotne - mieszkalne, oficyna pałacowa z 1 poł. XIX wieku, rozbudowana w 2 poł. XIX wieku- przeznaczenie pierwotne - administracyjne, stajnia cugowa z mieszkaniem koniuszego z 1 poł. XIX wieku- przeznaczenie pierwotne - mieszkalno-gospodarcze, wozownia z około 1820 r. - przeznaczenie pierwotne- gospodarcze, przechowalnia owoców (spiżarnia) z około 1925 r. - przeznaczenie pierwotne – gospodarcze, elektrownia z około 1925 r., ogrodzenie parku z XIX wieku w otoczeniu parku krajobrazowego z XVIII – XIX wieku wraz ze strefami ochrony konserwatorskiej.

(dowód: akta kontroli str.5-6)

2.

Zespół dworsko – parkowy w Charzewicach został wpisany do rejestru zabytków trzema decyzjami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (WKZ), wpisującymi poszczególne elementy założenia:

- decyzja z 29 kwietnia 1975 r. wpisująca do rejestru zabytków d. oficynę pałacową oraz park wokół niej, nr rejestru: A-909,
- decyzja z 20 maja 1977 r. wpisująca do rejestru zabytków oficynę pałacową oraz park krajobrazowy - nr rejestru: A-69,
- decyzja z 27 maja 1986 r. wpisująca do rejestru zabytków pozostałe elementy założenia pałacowo-parkowego: dworek, dom rządcy, elektrownię, spiżarnię, stajnie z mieszkaniem koniuszego, garaże. Ponadto w decyzji określone zostały 3 strefy ochronne: zabytkowego założenia, ochrony krajobrazu i powiazań widokowych, ochrony ekologicznej; nr rejestru: A- 244.

(dowód: akta kontroli str.7-62)

3.

Fakt wpisania zespołu dworskiego do rejestru zabytków nie został ujawniony w księdze wieczystej. Pani Grażyna Stojak - Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków w piśmie z dnia 25 kwietnia 2013 r. stwierdziła, iż *wpisy te nie zostały ujawnione w Księdze Wieczystej obiektu z racji obowiązującego wówczas prawa – zgodnie z ustawą z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (Dz. U. Nr 10, poz. 48), obowiązującą do 2003r., w art. 15 ust. 1 pkt 3 konieczność ujawnienia wpisu w księdze wieczystej nie dotyczył nieruchomości stanowiących własność Państwa. Dopiero ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, z 2003r.) w art. 9 ust. 1 pkt 4 narzuca ten obowiązek w stosunku do wszystkich zabytków nieruchomych. Od tego czasu wszystkie wpisy są ujawniane w księgach wieczystych. W odniesieniu do wpisów powstałych przed 2003 r. przeprowadza się obecnie procedurę ich porządkowania. Najwięcej problemów dostarczają wpisy dotyczące zespołów dworskich, dokonywane głównie w latach 80 i 90 XX wieku. Są one w większości mało precyzyjne zakresie określenia granic ochrony – podawane były granice topograficzne, które przez lata mogły ulec znacznym zmianom, z racji np. budowy na ich obrzeżach nowych budynków lub zmianę zagospodarowania (na ogół samowolnie, bez zgody WKZ); często w decyzjach w ogóle nie były podawane numery działek. W związku z tym, obecnie, w ramach prowadzenia porządkowania rejestru, planowane jest podjęcie prac przy aktualizacji granic z ewentualną synchronizacją działek. Dopiero to pozwoli na właściwe, precyzyjne przygotowanie wniosków kierowanych do właściwych sądów o ujawnienie wpisów zespołów dworskich do rejestru zabytków.*

(dowód: akta kontroli str.63-66)

4.

Według stanu na dzień 2 maja 2013r.: dworek stanowił zabytek nieużytkowany; dom gościnny – częściowo funkcja mieszkalna, ¼ budynku tj. 167,23 m², nr działki 1097/9 - powierzchnia nieużytkowana (administrowana przez Zespół Administracji Budynków w Stalowej Woli); oficyna pałacowa – szkoła - (właściciel - Starostwo Powiatowe w Stalowej Woli); stajnia cugowa z mieszkaniem koniuszego - zabytek nieużytkowany, wozownia - zabytek nieużytkowany; przechowalnia owoców - zabytek nieużytkowany.

(dowód: akta kontroli str.67-68)

5.

W okresie objętym kontrolą nie był dokonywany podział zabytku.

6.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje m.in. prezydent miasta. Zgodnie z art. 25 ust. 2 cytowanej ustawy, gospodarowanie zasobem polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1 tej ustawy, tj. – między innymi – na ewidencjonowaniu nieruchomości zgodnie z katastrem nieruchomości, zapewnieniu wyceny nieruchomości, sporządzeniu planu wykorzystania zasobu nieruchomości. Zgodnie z art. 23 ust. 1d ww. ustawy, plan wykorzystania zasobu nieruchomości sporządza się na okres 3 lat. Zawierać ma on zestawienie powierzchni nieruchomości; program zagospodarowania nieruchomości; a także następujące prognozy: udostępnienia nieruchomości oraz nabywania nieruchomości do zasobu, poziomu wydatków związanych z udostępnieniem i nabywaniem nieruchomości, wpływów osiąganych z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa oddanych w użytkowaniu wieczyste i opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomości Skarbu Państwa oraz aktualizacji tych opłat.

W Gminie Stalowa Wola prowadzony jest program MIENIE, który umożliwia prowadzenie dla gruntów Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego:

- ewidencji nieruchomości zgodnie z katastrem nieruchomości,
- ewidencji środków trwałych (gruntów i budynków) poszerzonej o ich lokalizację przestrzenną w oparciu o Klasyfikację Środków Trwałych,
- wykazów gruntów podlegających ujawnieniu w księgach wieczystych.

Program MIENIE działa w oparciu o dwie niezależne bazy – bazę aktualizowaną przez program MIENIE i bazę aktualizowaną wyłącznie przez program EWOPIS (prowadzoną przez starostwo ewidencję gruntów i budynków).

W programie MIENIE znajdują się następujące informacje:

- nr ewidencyjny nieruchomości
- położenie, powierzchnia, rodzaj użytku gruntowego, wartość, numer inwentarzowy
- budynki na działce: nr budynku, funkcja użytkowa, rok budowy, pole pow. zabudowy, powierzchnia użytkowa, kondygnacje, lokale
- podstawa wpisu, data wpisu i cena
- zagospodarowanie, forma władania, użytkownik, gospodarowanie
- plan, planowana zmiana, wycena, hipoteka
- opis

W programie MIENIE prowadzona jest ewidencja nieruchomości zgodnie z katastrem nieruchomości. Równolegle prowadzona jest ewidencja zasobów gminy w podziale na jej poszczególne składniki w programie EXEL (działki, budynki, nieruchomości oddane w trwałe zarząd, drogi).

Zespół Pałacowo-Parkowy w Charzewicach został nieodpłatnie przekazany Gminie Stalowa Wola przez Agencję Nieruchomości Rolnych aktem notarialnym z dnia 16 października 2008 r. Wartość rynkowa przekazanej nieruchomości według operatu szacunkowego sporządzonego 11 lipca 2008 r. wynosiła 1.723.000,-zł. W ewidencji prowadzonej przez Gminę nieruchomość została wprowadzona na podstawie dokumentu PT zgodnie z jej wartością początkową.

(dowód: akta kontroli str.69-176)

Dla Gminy nie został sporządzony plan wykorzystania zasobu nieruchomości, o którym mowa w cytowanym powyżej przepisie ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Prezydent Miasta – Pan Andrzej Szlęzak stwierdził, iż w chwili obecnej Gmina Stalowa Wola posiada program ewidencyjny „Mienie 2”, który zawiera ewidencję nieruchomości w tym „Zespół Dworski w Charzewicach”. Powyższy program opisuje

zestawienia powierzchni nieruchomości, właściciela, sposób gospodarowania, a także opis własny prowadzącego ewidencję. Nie mniej jednak mając na uwadze przepis ustawy o gospodarce nieruchomościami zobowiązuję się do jak najszybszego przystąpienia do sporządzenia wymaganego planu i przedstawienia go Radzie Miejskiej w Stalowej Woli pod obrady.

(dowód: akta kontroli str.177-180)

7.

W przeprowadzonych w dniach 26 kwietnia i 2 maja 2013r. oględzinach obiektów zespołu dworskiego w Charzewicach stwierdzono znaczny stopień zniszczenia obiektów tego zespołu:

- dworek – zabytek nieużytkowany, zaniedbany, dach zniszczony, bez widocznych nieszczelności (poza okapnikiem), widoczne pęknięcia na ścianach, elewacja zniszczona, drzwi i okna zabite deskami.

- dom gościnny – częściowo funkcja mieszkalna, część okazana przez Pana Andrzeja Wojtasia jako będąca w posiadaniu Gminy Stalowa Wola, a administrowana przez Zakład Administracji Budynków w Stalowej Woli (tj. część parteru) ¼ budynku tj. 167,23 m², nr działki 1097/9 - powierzchnia nieużytkowana, dach szczelny (eternit), brak widocznych pęknięć ścian i murów, taras zniszczony, schody zniszczone, okna szczelne, wnętrza pomieszczeń zniszczone, na wysokości piętra widoczne przymocowane do ścian zewnętrznych anteny satelitarne. Pan Andrzej Wojtaś - ca Naczelnika Wydziału Gospodarki Komunalnej – Urzędu Miasta w Stalowej Woli (uczestniczący w oględzinach) – oświadczył, iż widoczne anteny satelitarne są własnością osób prywatnych zamieszkujących ten budynek.

- stajnia cugowa z mieszkaniem koniuszego - zabytek nieużytkowany, dach szczelny, elewacja zniszczona, widoczne pęknięcia na murze, drzwi i okna zabite deskami, w oknach kraty, jedno okno bez zabicia deskami, jeden otwór bez zabicia deskami i bez krat (na piętrze).

- wozownia - zabytek nieużytkowany, dach szczelny, częściowo uszkodzony od strony zachodniej – ściana szczytowa, elewacja zniszczona, zachodzi prawdopodobnie konieczność sprawdzenia posadowienia budynku, na ścianie zachodniej widoczne pęknięcia na murze (prawdopodobnie uszkodzenie fundamentów), drzwi i okna zabite deskami.

- przechowalnia owoców - zabytek nieużytkowany, dach zniszczony, częściowo uszkodzony – widoczne dziury w dachu, elewacja zniszczona, tynki popękane, otwory zabite deskami, – zdjęcia 3621-3628.

We wszystkich przypadkach brak było instalacji antywłamaniowej, instalacji przeciwpożarowej, znaku informującego o ochronie prawnej (wpisie zabytku do rejestru). Na obiektach nie było widocznych tablic, reklam.

(dowód: akta kontroli str.181-184)

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, starosta, w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, może umieszczać na zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków, znak informujący o tym, iż zabytek ten podlega ochronie.

Na żadnym z obiektów zespołu dworskiego nie zostały umieszczone takie znaki. Pan Robert Fila – Starosta Stalowowolski w piśmie z dnia 7 maja 2013r. stwierdził, iż zgodnie z art. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr

162, poz. 871), opiekę nad zabytkiem sprawowana jest przez właściciela lub posiadacza do obowiązków którego należy również złożenie wniosku do starosty o umieszczeniu na nim znaku informującego o tym, iż jest on zabytkiem. Właścicielem Zespołu Dworskiego w Charzewicach jest Gmina Stalowa Wola, która dotychczas takiego wniosku nie złożyła. W momencie jego wpłynięcia starosta, na mocy art. 12 cytowanej ustawy, dokona stosownego uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i po otrzymaniu pozytywnej opinii na umieszczenie znaku informacyjnego o tym, że zabytek ten podlega ochronie wyda decyzję administracyjną o wyrażeniu zgody na umieszczenie na zabytku wpisanym do rejestru zabytków stosowanego znaku informacyjnego. Po otrzymaniu decyzji Wnioskodawca będzie mógł zakupić oraz umieścić znak informacyjny na zabytku.

(dowód: akta kontroli str.185-188)

Prezydent Miasta Stalowa Wola – Pan Andrzej Szlęzak pismem z dnia 15 maja 2013r. zwrócił się do Starosty Stalowowolskiego - Pana Roberta Fila z prośbą o oznakowanie zgodnie z zapisami art.12 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków następujących obiektów wpisanych do rejestru zabytków: wozownia, dworek, stajnia, przechowalnia owoców. W załączeniu przekazano karty ww. obiektów zabytkowych oraz decyzje o wpisie do rejestru.

(dowód: akta kontroli str.189-190)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Zgodnie z art. 4 pkt 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków.

Zgodnie z art. 5 pkt 2 i pkt 3 ww. ustawy, opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega w szczególności na zapewnieniu warunków prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, a także zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie.

Stwierdzony w kontroli stan techniczny obiektów objętych kontrolą wskazuje, iż Gmina w stosunku do tych zabytków nie realizowała ww. zadań, do których zobowiązana była jako organ administracji publicznej oraz jako ich właściciel i posiadacz. Skutkiem braku działań Gminy w ww. zakresie jest zły stan techniczny tych obiektów.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie² działalność kontrolowanej jednostki w zakresie utrzymania właściwego stanu technicznego zabytków objętych kontrolą.

2. Uwzględnienie zabytków w planowaniu przestrzennym

Opis stanu
faktycznego

1.
Stosownie do art. 18 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ochronę zabytków i ich otoczenia uwzględniono w Studium uwarunkowań i kierunków

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny cząstkowej według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, należy zastosować ocenę opisową.

zagospodarowania przestrzennego gminy Stalowa Wola uchwalonego Uchwałą Nr XXXIV/483/05 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 21.01.2005r. ze zm. Jedną z zasad rozwoju przestrzennego przyjęto zachowanie i należyte eksponowanie występujących wartości kulturowych. Zobligowano do zachowania obiektów historycznych i zespołów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków oraz właściwe wykorzystanie tej substancji. Poza zachowaniem tych obiektów i zespołów nakazano zwrócić uwagę na odpowiednie formowanie architektury w bezpośrednim ich otoczeniu.

Dla terenów zabudowanych o wartościach historycznych i elementach zabytkowych (...), zespół zabytkowy w Charzewicach) wnioskowanych o objęcie ochroną prawną poprzez wpis do rejestru elementów cennych historycznie ustalono wymagania:

- spełnienie wymogów konserwatorskich wynikających z położenia w strefach kwalifikowanych jako „A” i „B” oraz związane z powyższymi działania rewaloryzacyjne,
- działania rehabilitacyjne dotyczące układu przestrzennego oraz podnoszenia walorów użytkowych i estetycznych zasobów oraz uzupełnienia zabudowy o funkcjach mieszkaniowych i usługach,
- działania rewitalizacyjne m. in. zespołu pałacowo-parkowego w Charzewicach,
- pełną ochronę treści historycznych oraz formy.

Ustalenia Studium obligują do zachowania obiektów historycznych i zespołów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków oraz właściwe wykorzystanie tej substancji. Jako generalne ustalenia polityki w zakresie ochrony dóbr kultury w Studium określono:

- objęcie stałą ochroną wszystkich zespołów zabytkowych oraz pojedynczych obiektów i elementów zabytkowych, które z racji posiadanej rangi historycznej i wartości winny być zachowane dla następnych pokoleń,
- przywracanie powyższych wartości - rewaloryzacja obiektów i zespołów zabytkowych,
- zachowanie ich naturalnego otoczenia, tj. zarówno układów i założeń urbanistycznych jak i zieleni towarzyszącej (w tym szczególnie zespołów parkowych),
- właściwe wykorzystanie obiektów zabytkowych w dostosowaniu do aktualnych potrzeb, lecz w sposób niekolidujący z ich charakterem i nie stanowiący zagrożenia dla konstrukcji i substancji kulturowej.

Na załączniku Nr 1A (do sporządzonego Studium) - Ustalenia dotyczące struktury przestrzennej (Plansza Nr 2 Kierunki zagospodarowania przestrzennego) zespół zabytkowy w Charzewicach został określony jako zespół zabytkowy. Do najważniejszych celów polityki przestrzennej zaliczono zachowanie wyjątkowych wartości kulturowych miasta i przeciwdziałanie przeobrażeniom struktury i sposobom zagospodarowania, które mogłyby stanowić zagrożenie dla wartości zabytkowych, krajobrazowych oraz tożsamości miasta. Przedmiotem tej polityki wskazano zarówno obiekty objęte ochroną na podstawie przepisów szczególnych (wpisane do rejestru zabytków), jak i obiekty nie objęte ochroną prawną, a reprezentujące wysokie walory historyczne.

W obrębie zespołu pałacowo-parkowego w Charzewicach, dopuszczono w ramach istniejącej zabudowy historycznej przeznaczenie pod usługi nieuciążliwe, jak hotelarstwo, gastronomia, turystyka lub organizację szkoleń, konferencji itp.

Szczegółowa charakterystyka krajobrazu kulturowego zawarta jest w opracowaniu specjalistycznym „*Studium problematyki ochrony wartości krajobrazu kulturowego dla gminy Stalowa Wola*”, które zostało zaakceptowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Tarnobrzegu dnia 31 grudnia 1997r. Opracowanie to w Studium wskazano za pomocne szczególnie przy precyzowaniu wytycznych konserwatorskich do planów miejscowych i innych opracowań planistycznych.

Zespół pałacowo - parkowy został wskazany do działań ochronnych, konserwatorskich. Działania ochronne oznaczają wszelkie inicjatywy zmierzające do zabezpieczenia wartości kulturowych, w tym prawne (takie jak wpisy do rejestru zabytków zabytkowych zespołów urbanistycznych, ruralistycznych lub dworsko parkowych czy kościelnych i zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego). Działania konserwatorskie ogólnie pojmowane jako zabiegi konserwatorskie zmierzające do zachowania substancji zabytkowej, które wskazano do podjęcia i kontynuowania m.in. w zespole pałacowym w Charzewicach.

Ponadto zespół zabytkowy w Charzewicach znalazł się w strefie ochrony konserwatorskiej A-ochrona rezerwatowa z pełną ochroną treści historycznych form (np. linii zabudowy, stopnia skupienia), substancji (np. zabudowy) i funkcji (np. uprawowe, handlowe)

(dowód: akta kontroli str.191-194)

2.

Zespół dworski w Charzewicach położony jest w obszarze dla którego obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego osiedla Charzewice II w Stalowej Woli uchwalony Uchwałą Nr LVIII/845/06 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 28 lipca 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 107 z dnia 25 sierpnia 2006 r. poz.1505) zmieniony Uchwałą Nr X/125/11 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 20 maja 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 95 z dnia 27 czerwca 2011 r. poz.1574). W planie miejscowym uwzględniono ochronę zabytków i ich otoczenia tj. w § 6 dotyczącym zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej wyznaczono strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej w zasięgu oznaczonym na rysunku planu, obejmującą pozostałości zespołu pałacowego Lubomirskich oraz park krajobrazowy z zachowanymi elementami kompozycji i starodrzewiem, oraz na terenie strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” wprowadzono zakaz lokalizacji nowej zabudowy z dopuszczeniem odbudowy zniszczonych obiektów zabytkowych do uzyskania ich formy pierwotnej. Sposób zagospodarowania i warunki zabudowy określono w ustaleniach szczegółowych dla terenów ZP (§17) i U(§12). Zgodnie z w/w planem miejscowym „Zespół dworski w Charzewicach” położony jest w obszarach oznaczonych symbolami 7U, 8U i 3ZP. Przy zagospodarowaniu terenów oznaczonych symbolami 7U i 8U, objętymi strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej, obowiązuje pełna ochrona treści historycznych w odniesieniu do formy, wysokości i charakteru zabudowy a także ochrona substancji zabytkowej zabudowy przy wykorzystaniu istniejących obiektów zabytkowych przez przystosowanie ich do współczesnych potrzeb z zachowaniem warunków wynikających z przepisów odrębnych.

Plan miejscowy nie narusza ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stalowa Wola.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla Charzewice II oraz I zmiana planu zgodnie z art.17 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym na etapie ich uzgadniania był uzgodniony z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków z/s w Przemysłu Delegatura w Tarnobrzegu - postanowienie nr 118/05 z dnia 27 lipca 2005r. oraz postanowienie nr 156/10 z dnia 16 sierpnia 2010r.

(dowód: akta kontroli str.195-196)

3.

W latach 2009 – 2012, dla obszaru na których znajduje się zespół dworski w Charzewicach nie wydawano decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu

publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej oraz decyzji o lokalizacji linii kolejowej.

(dowód: akta kontroli str.197-198)

4.

Zgodnie z art. 87 ust. 1 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami.

Program opieki nad zabytkami został sporządzony w 2010r. jednak nie został on skierowany do zaopiniowania, a następnie nie został przyjęty przez radę gminy mimo wymogu wynikającego z art. 87 ust. 3 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.). Również nie sporządzano co 2 lata sprawozdań z realizacji program opieki nad zabytkami mimo wymogu wynikającego z art. 87 ust. 5 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

(dowód: akta kontroli str.199-200)

Prezydent Miasta – Pan Andrzej Szlęzak stwierdził, iż *program opieki nad zabytkami Gminy Stalowa Wola został sporządzony w 2010 r. lecz nie został skierowany do zaopiniowania przez konserwatora i przyjęty przez Radę Miasta ponieważ kolejni spadkobiercy występowali z roszczeniami o zwrot nieruchomości i nie wiadomo było jaki będzie stan prawny zabytku. W związku z powyższym nie były także sporządzane sprawozdania z realizacji gminnego programu. Obecnie program jest na etapie aktualizacji.*

(dowód: akta kontroli str.201-204)

5.

Gminna ewidencja zabytków nieruchomych – zgodnie z art. 22 ust. 4 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* – prowadzona była w formie zbioru kart adresowych. Karty adresowe zabytków objętych kontrolą sporządzone zostały zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w *sprawie prowadzenia rejestru zabytków krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem* (Dz. U. Nr 113, poz. 661).

(dowód: akta kontroli str.205-224)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości polegające na tym, iż sporządzony program opieki nad zabytkami nie został skierowany do zaopiniowania, a następnie nie został przyjęty przez radę gminy mimo wymogu wynikającego z art. 87 ust. 3 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*. Również nie sporządzano co 2 lata sprawozdań z realizacji program opieki nad zabytkami mimo wymogu wynikającego z art. 87 ust. 5 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Zagospodarowanie zabytków, w tym prowadzenie prac i robót przy zabytkach

Opis stanu faktycznego

1.

W okresie objętym kontrolą, obiekty zespołu dworskiego w Charzewicach których właścicielem i posiadaczem jest Gmina Stalowa Wola nie były zagospodarowywane na cele użytkowe.

(dowód: akta kontroli str.225-226)

2.

Prezydent Miasta Pan Andrzej Szlęzak stwierdził, iż *zawiadanie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o występujących uszkodzeniach, zniszczeniach i zagrożeniach dla zabytku prowadzone jest przez gminę łącznie z przekazywaniem do zatwierdzenia projektów zabezpieczenia lub remontu budynków i obiektów budowlanych. Dotychczas na tych zasadach wykonano następujące działania:*

- remont ogrodzenia parku
- rozbiórka i odtworzenie ogrodzenia oraz wjazdu do Parku od strony ul. Ogrodowej
- przebudowa dachu i zabezpieczenie konstrukcji budynku koniuszego
- rozbiórka budynku hydroforni i zbiornika p.poż
- wycinka zniszczonego drzewostanu (zagrożenie bezpieczeństwa)

W roku bieżącym planowane jest opracowanie dokumentacji i wystąpienie o zatwierdzenie zakresu prac zabezpieczających dla obiektów wozowni oraz przechowalni owoców. Obecnie dla w/w zakresu robót prowadzona jest wycena prac projektowych niezbędna do udzielenia zamówienia publicznego na prace projektowe.

(dowód: akta kontroli str.201-204)

3.

WKZ nie wydawał zaleceń konserwatorskich, o których mowa w art. 27 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, tj. nie określał – na wniosek Gminy – w formie pisemnej: sposobu korzystania z zabytku, sposobu jego zabezpieczenia i wykonania prac konserwatorskich, zakresu dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w zabytkach objętych kontrolą

4.

W latach 2009 – 2012, WKZ przeprowadził w trybie nadzoru konserwatorskiego 1 kontrolę zespołu dworskiego w Charzewicach. Przedmiotem kontroli przeprowadzonej w dniu 17 listopada 2010r. przez Delegaturę Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Tarnobrzegu był stan zachowania zieleni w parku. Urząd Ochrony Zabytków nie wydał zaleceń pokontrolnych. Stwierdzono, iż Urząd Miasta prawidłowo realizował swój obowiązek w tym zakresie dlatego też nie było konieczności wydawania nakazów konserwatorskich.

(dowód: akta kontroli str.227-228)

5.

W okresie objętym kontrolą w zespole dworskim w Charzewicach nie były prowadzone prace konserwatorskie, restauratorskie, natomiast prowadzone były roboty budowlane, związane z utrzymaniem obiektu na które Urząd uzyskał w tym zakresie zgodnie z art. 36 ustawy stosowne pozwolenie wojewódzkiego konserwatora zabytków, a zakres wykonanych prac był zgodny z pozwoleniem. Przeprowadzono następujące roboty budowlane i prace związane z utrzymaniem obiektu:

1. Remont ogrodzenia Parku - decyzja nr 30/09 z dnia 27.04.2009 r. Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

2. Sporządzono projekt adaptacji pomieszczeń w budynku przy ul. Ogrodowej 124 - wstępna opinia konserwatorska jako wytyczne do projektowania UOZ/T.3-4155/23/09 z dnia 27.01.2009 r.

3. Wykonano prace porządkowe obejmujące usunięcie obumarłych, uschniętych drzew i gałęzi krzewów i wykoszenie uschniętego podszytu oraz runa - decyzja nr 39/09 Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 14.05.2009r.
- decyzja nr 4/10 Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 29.01.2010 r. na usunięcie podszytu z samosiejek a także wykrotów uschniętych drzew, o ile nie należą do starodrzewu.

4. Rozbiórka zniszczonego ogrodzenia od strony ul. Ogrodowej i odtworzenie - decyzja wyrażająca zgodę na rozbiórkę - decyzja nr 117/09 Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 08.10.2009 r.

- zatwierdzenie projektu odtworzenia ogrodzenia - decyzja nr 23/10 Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 9.03.2010 r.

- decyzja Starosty Stalowowskiego nr 112/2010 z dnia 06.05.2010 r. zatwierdzająca ten projekt.

5. Wykonano inwentaryzację zieleni parkowej z wyszczególnieniem zabiegów pielęgnacyjnych i wytypowaniem drzew do wycinki

- decyzja nr 20/11 Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 6.04.2011 r.

6. Remont wjazdu od strony ul. Ogrodowej

- decyzja nr 77/10 Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 17.12.2010 r.

- decyzja Starosty Stalowowskiego nr 71/2011 z dnia 19.04.2011 r. zatwierdzająca w/w projekt

7. Konserwacja zieleni - wycinka 101 drzew

- decyzja nr 25/10 Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 26.03.2010 r.

8. Przebudowa dachu i zabezpieczenia konstrukcji budynku koniuszego

- decyzja nr 69/11 Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 10.11.2011 r. oraz decyzja nr 58/12 Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 5.04.2012 r.

- decyzja nr 83/2012 Starosty Stalowowskiego nr dnia 4.05.2012 r. zatwierdzająca w/w projekt.

(dowód: akta kontroli str.229-236)

6.

W okresie objętym kontrolą były prowadzone roboty budowlane w otoczeniu zabytku, polegające na rozbiórce żelbetowego zbiornika przeciw pożarowego i hydroforni. Zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 2 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* uzyskano na to stosowne pozwolenie wojewódzkiego konserwatora zabytków - decyzja nr 40/09 z dnia 21 kwietnia 2009r. Ponadto decyzją nr 94/2009 z dnia 14.05.2009 r. Starosta Stalowowskie zatwierdził projekt ww. prac.

(dowód: akta kontroli str.237-242)

7.

W okresie objętym kontrolą Urząd nie przygotowywał i nie przygotowuje sprzedaży (zamiany, darowizny, dzierżawy, oddania w użytkowanie wieczyste, trwałe zarząd) zabytku.

(dowód: akta kontroli str.243-244)

Wojewoda Podkarpacki nie prowadzi postępowań w sprawie stwierdzenia czy nieruchomości ziemskie stanowiąca zespół dworski w Charzewicach podpada pod

działanie dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej.

(dowód: akta kontroli str.245-250)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Finansowanie prac i robót przy zabytkach, w tym starania o pozyskanie środków na te cele

Opis stanu
faktycznego

1.
W okresie objętym kontrolą, prace zabezpieczające przy zespole dworskim w Charzewicach. finansowane były z budżetu Gminy. Łączny koszt prac zabezpieczających wykonanych w tym okresie i udokumentowanych fakturami wynosił 402.325,83 zł (brutto). Środki te wydatkowano na: remont ogrodzenia Parku, projekt adaptacji pomieszczeń w budynku przy ul. Ogrodowej 124, wykonanie prac porządkowych obejmujących usunięcie obumarłych, uschniętych drzew i gałęzi krzewów i wykoszenie uschniętego podszytu oraz runa, rozbiórkę zniszczonego ogrodzenia od strony ul. Ogrodowej i jego odtworzenie, zatwierdzenie projektu odtworzenia ogrodzenia, wykonanie inwentaryzacji zieleni parkowej z wyszczególnieniem zabiegów pielęgnacyjnych i wytypowaniem drzew do wycinki, remont wjazdu od strony ul. Ogrodowej, konserwację zieleni - wycinkę 101 drzew, przebudowa dachu i zabezpieczenia konstrukcji budynku koniuszego, rozbiórka żelbetowego zbiornika przeciwpożarowego i hydroforni.

2.
Dokonywano zleceń o wartości zamówień poniżej 14.000 euro. Zgodnie z art. 4 pkt. 8 Prawa zamówień publicznych, zlecenia takie nie podlegają przepisom ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 ze zm.)

(dowód: akta kontroli str.229-242)

3 i 4.

Zgodnie z art. 74 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, dotacja na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru może być udzielona przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, ze środków finansowanych z części budżetu państwa „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” oraz przez wojewódzkiego konserwatora zabytków, ze środków finansowych z budżetu państwa w części, której dysponentem jest wojewoda.

Zgodnie z art. 78 ust. 3 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, w przypadku jeżeli stan zachowania zabytku wpisanego do rejestru wymaga niezwłocznego podjęcia prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku, dotacja może być udzielona do wysokości 100 % nakładów koniecznych na wykonanie tych prac lub robót.

W latach 2009 – 2012 Gmina nie występowała z wnioskami o przyznanie środków w celu sfinansowania prac lub robót w ramach opieki nad ww. zabytkami, w tym także o udzielnie dotacji w wysokości 100 % nakładów koniecznych na wykonanie tych prac lub robót.

(dowód: akta kontroli str.251-252)

Prezydent Miasta Pan Andrzej Szlęzak stwierdził, iż *dotychczas gmina nie korzystała z dofinansowania zewnętrznego ze względu na charakter prowadzonych prac na obiektach zabytkowych. Podejmowane w okresie władania obiektem działania tj. w okresie 5 lat obejmowały w pierwszej kolejności inwentaryzacje zarówno zieleni jak i budynków oraz obiektów budowlanych. Powyższe było podyktowane brakiem przygotowania takiej dokumentacji przez poprzedniego właściciela – Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa. Równolegle prowadzono prace mające na celu likwidację głównych zagrożeń dla osób zwiedzających park oraz zabezpieczenie obiektów. Podjęcie starań o uzyskanie środków finansowych planowane jest na etapie renowacji tych obiektów. Ze względu na znaczne koszty tych prac oraz obecne możliwości uzyskania dofinansowania ze środków ministerialnych oraz Marszałka planowane jest wystąpienie o uzyskanie dotacji w ramach RPO na lata 2014- 2021. Dodatkowo planowane jest wystąpienie do WFOŚiGW o etapowe dofinansowanie prac renowacyjnych drzewostanu po zatwierdzeniu ostatecznego układu komunikacyjnego. Jednocześnie z względu na możliwości dofinansowanie z WFOŚiGW (do 100 tys. zł) przy kosztach tych prac wynoszących 1,5 mln zł będą prowadzone poszukiwania innych źródeł dofinansowania.*

(dowód: akta kontroli str.201-204)

5.

Gmina posiada program użytkowy zagospodarowania zespołu pałacowo – parkowego opracowany w 2008r. przez K. Balik – architekta krajobrazu, oraz L. Mizera – historyka.

Program zakłada stworzenie CENTRUM KULTURY I REKREACJI w Stalowej Woli w ramach rewitalizacji zabytkowego kompleksu pałacowo-parkowego. Program użytkowy dopuszcza eksploatację parku i wykorzystywanie części budynków na cele komercyjne wynikające z funkcji kulturalno-rekreacyjnych, jednak w sposób nie naruszający walorów historycznych parku i jedynie aby zapewnić właściwe funkcjonowanie Centrum Kultury i Rekreacji. Przewiduje się priorytet dla działań opartych na międzynarodowej współpracy. Przy odpowiedniej całościowej wizji powinny one przynieść korzyści gospodarcze służące społeczeństwu jak i samemu miastu. Proces rewitalizacji to proces wieloletni, który w dalszej perspektywie ściągnie prywatnych inwestorów jak i wybitne działania artystyczne. Planuje się następujące działania projektowe:

1. Restaurację i adaptację budynków do celów kulturalno-rekreacyjnych w sposób podnoszący ich walory estetyczne

2. Zagospodarowanie przestrzeni wokół zabudowań (place, dziedzińce) w sposób umożliwiający realizację współczesnych działań artystycznych

3. Rewaloryzację parku w tym przede wszystkim:

- eliminowanie samosiewów zacierających układ zieleni projektowanej
- kształtowanie wewnętrznego systemu komunikacji zgodnie z kompozycją parku oraz z uwzględnieniem nowych funkcji i uwarunkowań
- kształtowanie istniejących zadrzewień, przy pełnym poszanowaniu cennego starodrzewu i jego różnorodności gatunkowej oraz kompozycji parku
- przywrócenie i wyeksponowanie dawnych elementów zagospodarowania terenu, obecnie zniszczonych lub zaniedbanych
- uzupełnienie ubytków w nasadzeniach alejowych
- wzbogacenie kompozycji o nowe grupy roślinne o charakterze ozdobnym (ogrody tematyczne) zgodnie z zasadami rewaloryzacji zabytkowych parków
- lokalizację nowych form użytkowania terenu zgodnie z planowaną funkcją obiektu w poszanowaniu walorów historycznych parku

- likwidację form użytkowania terenu kolidujących z proponowaną funkcją kulturalno-rekreacyjną.

(dowód: akta kontroli str.253-270)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Zgodnie z art. 4 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapewnienie warunków finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie.

Zgodnie z art. 71 ust. 1 cytowanej ustawy, w zakresie sprawowania opieki nad zabytkami osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna posiadająca tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego, finansuje prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy tym zabytku.

Zgodnie z art. 71 ust. 2 ww. ustawy, sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, do którego tytuł prawny, określony w ust. 1, posiada jednostka samorządu terytorialnego, jest zadaniem własnym tej jednostki.

W latach 2009 – 2012 przy zespole dworskim w Charzewicach sfinansowane zostały jedynie prace zabezpieczające, udokumentowane na kwotę 402.325,83 zł. Gmina nie zapewniła warunków finansowych umożliwiających wykonanie innych robót lub prac konserwatorskich i restauratorskich, pomimo że obowiązek taki został określony w cytowanym przepisie ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, a wymagał tego stan techniczny tych obiektów. Obowiązek zapewnienia warunków finansowych do wykonania niezbędnych prac został określony w cytowanym powyżej przepisie ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*. Pomimo tego w budżetach Gminy nie zostały zabezpieczone środki finansowe w celu wykonania prac poprawiających stan techniczny zabytków objętych kontrolą, a także nie podjęto jakichkolwiek działań w celu pozyskania w tym celu środków z innych źródeł.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami³ działalność Gminy w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³, wnosi o podjęcie działań w celu:

1. Zapewnienia warunków finansowych do wykonania prac poprawiających stan techniczny zespołu dworskiego w Charzewicach, umożliwiających trwałe zachowanie zabytku.
2. Opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.
3. Uwzględnienia zespołu dworskiego w Charzewicach w planie wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości.

³ Dz. U. z 2012 r., poz. 82

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia   maja 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Kontroler
Mariusz Twardowski
Główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Stanisław Sikora

.....
podpis

.....
podpis